

A**CCE RF
CCE RR
REVISED**

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ ಪರಿಷತ್, ಮಲ್ಲೇಶ್ವರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560 003
KARNATAKA SECONDARY EDUCATION EXAMINATION BOARD, MALLESWARAM,
BANGALORE – 560 003

ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ, ಮಾರ್ಚ್ / ಏಪ್ರಿಲ್, 2020
S. S. L. C. EXAMINATION, MARCH / APRIL, 2020

ಮಾದರಿ ಉತ್ತರಗಳು
MODEL ANSWERS

ದಿನಾಂಕ : 03. 04. 2020]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **67-S**

Date : 03. 04. 2020]

CODE NO. : **67-S**

ವಿಷಯ : ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ — ಸಂಸ್ಕೃತ
Subject : Third Language — SANSKRIT

ತೃತೀಯ ಭಾಷಾ — ಸಂಸ್ಕೃತಮ್
(ಹೊಸ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ / New Syllabus)

(ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ & ಪುನರಾವರ್ತಿತ ಶಾಲಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ / Regular Fresh & Regular Repeater)

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 80

[Max. Marks : 80

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನೆ
I. 1.	ಸಮುಚಿತೋತ್ತರಚಯನಪ್ರಶ್ನಾನಾಮ್ ಉತ್ತರಾಣಿ । “ಸರೋವರಃ” ಅಸ್ಯ ಸಮಾನಾರ್ಥಕಂ ಪದಮ್ ಇದಂ ಭವತಿ । (A) ಕರಃ (B) ಶರಃ (C) ಸರಃ (D) ವರಃ । ಉತ್ತರಮ್ : (C) ಸರಃ	8 × 1 = 8 1

RF & RR (A) - 317

[Turn over

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
2.	<p>“आदरः” अस्य विरुद्धार्थकं पदम् इदं भवति ।</p> <p>(A) समादरः (B) अनादरः</p> <p>(C) सोदरः (D) सादरः ।</p> <p>उत्तरम्: (B) अनादरः</p>	1
3.	<p>“अर्जुनस्य” इत्यत्र एषा विभक्तिः भवति ।</p> <p>(A) सप्तमी विभक्तिः (B) चतुर्थी विभक्तिः</p> <p>(C) पञ्चमी विभक्तिः (D) षष्ठी विभक्तिः ।</p> <p>उत्तरम्: (D) षष्ठी विभक्तिः</p>	1
4.	<p>“वसति” अत्र एषः लकारः भवति ।</p> <p>(A) लङ् लकारः (B) लोट् लकारः</p> <p>(C) लट् लकारः (D) लृट् लकारः ।</p> <p>उत्तरम्: (C) लट् लकारः</p>	1
5.	<p>“करोमि” अत्र एषः पुरुषः भवति ।</p> <p>(A) उत्तमपुरुषः (B) प्रथमपुरुषः</p> <p>(C) मध्यमपुरुषः (D) अन्यपुरुषः ।</p> <p>उत्तरम्: (A) उत्तमपुरुषः</p>	1
6.	<p>देवी <u>विराजमाना</u> अस्ति । अत्र रेखाङ्कितपदे एषः प्रत्ययः भवति ।</p> <p>(A) क्त प्रत्ययः (B) शानच् प्रत्ययः</p> <p>(C) तुमुन् प्रत्ययः (D) ल्यप् प्रत्ययः ।</p> <p>उत्तरम्: (B) शानच् प्रत्ययः</p>	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
7.	“बालकः पत्रं हस्तेन लिखति” । अत्र रेखाङ्कित पदस्य कारकम् इदं भवति । (A) अपादानकारकम् (B) कर्मकारकम् (C) अधिकरणकारकम् (D) करणकारकम् । उत्तरम् : (D) करणकारकम्	1
8.	अत्र समूहेतरं पदम् इदं भवति । (A) ततः (B) भवदीयः (C) मध्यमः (D) गुणवान् । उत्तरम् : (A) ततः	1
II.	चतुर्थपदं लिखत ।	4 × 1 = 4
9.	स्वामी विवेकानन्दः — गुरुः :: अखण्डानन्दः — । उत्तरम् : शिष्यः	1
10.	मधुसूदनः — श्रीकृष्णः :: पवनपुत्रः — । उत्तरम् : हनूमान्	1
11.	कुण्डलीकृतनागेन्द्रः — गणेशः :: प्रणमतां चिन्तामणिः — । उत्तरम् : शिवः	1
12.	पुण्यपीयूषपूर्णाः — सन्तः :: पाण्डित्यम् — । उत्तरम् : निधिः	1
III.	एकवाक्येन उत्तरं लिखत ।	4 × 1 = 4
13.	प्रभा केन सह विश्वसंस्कृतपुस्तकमेलानां गतवती ? उत्तरम् : प्रभा जनकेन सह विश्वसंस्कृतपुस्तकमेलानां गतवती ।	1
14.	अर्जुनः अन्ते किं ज्ञातवान् ? उत्तरम् : अर्जुनः अन्ते यथार्थं ज्ञातवान् ।	1
15.	लङ्कातः हनूमान् कम् आदाय प्रतस्थे ? उत्तरम् : लङ्कातः हनूमान् चूडामणिम् आदाय प्रतस्थे ।	1
16.	भारतीयान् अस्मान् का बध्नाति ? उत्तरम् : भारतीयान् अस्मान् सनातनी बध्नाति ।	1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
IV.	द्वित्रैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।	4 × 2 = 8
17.	कुरुक्षेत्रे कर्णार्जुनयोः युद्धं कथम् आसीत् ? उत्तरम् : कुरुक्षेत्रे कर्णार्जुनयोः भीषणं युद्धं प्रवृत्तम् । उभयोः वीरतां दृष्ट्वा सर्वे आश्चर्यचकिताः आसन् ।	2
18.	विश्वसंस्कृतपुस्तकमेला कुत्र सम्पन्ना ? तत्र बहुजनाकृष्टं स्थानं किम् ? उत्तरम् : विश्वसंस्कृतपुस्तकमेला बेङ्गलूरुनगरे सम्पन्ना । तत्र बहुजनाकृष्टं स्थानं संस्कृतग्रामः आसीत् ।	2
19.	सुभाषितकारस्य अभिप्रायेण कालान्तरे कानि विनश्यन्ति ? उत्तरम् : कालपर्ययात् शिक्षा क्षयं गच्छति । सुबद्धमूलाः पादपाः निपतन्ति । कालान्तरे जलस्थानगतञ्च जलं शष्यति । एवं कालान्तरे शिक्षापादपजलानि विनश्यन्ति ।	2
20.	सूर्यवंशस्य राजा दिलीपः कीदृशीम् उर्वीम् एकपुरीमिव शशास ? अथवा कालिदासस्य अभिप्रायेण रघुवंशीयराजाः कथम् आसन् ? उत्तरम् : इयं पृथ्वी सवेलावप्रवलया, परिखीकृतसागरा च अस्ति । तादृशीम् अनन्यशासनाम् उर्वीं दिलीपः एकपुरीमिव शशास । अथवा कविः कालिदासः सूर्यवंशस्य राज्ञां सद्गुणान् एवं कीर्तयति । एते राजानः बाल्ये विद्याभ्यासं कृत्वा, यौवने सुखं लब्ध्वा, वार्धके मुनय इव जीवनं कृत्वा, अन्ते योगेन तनुत्यागं कुर्वन्ति स्म ।	2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
V. 21.	<p>संस्कृतभाषया अनुवादं कुरुत ।</p> <p>सामान्यतया पक्षिणः नीडेषु निवसन्ति । ते आकाशे उड्डयन्ते ।</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>सामान्यतया पक्षिणः नीडेषु निवसन्ति । ते आकाशे उड्डयन्ते ।</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>1</p> <p>1</p>
VI. 22.	<p>कर्नाटकभाषया, आङ्ग्लभाषया वा अनुवादं कुरुत ।</p> <p>गोदावरीनदीतीरे विशालः शाल्मलीतरुः अस्ति । तत्र अनेके पक्षिणः निवसन्ति ।</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>गोदावरी नदीतीरे विशालः शाल्मलीतरुः अस्ति । तत्र अनेके पक्षिणः निवसन्ति ।</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>2</p>
VII. 23.	<p>विग्रहवाक्यं लिखत ।</p> <p>a) शूलपाणिः ।</p> <p>b) राघवेन्द्रः ।</p> <p>अथवा</p> <p>समस्तपदं लिखत ।</p> <p>a) विधिम् अनतिक्रम्य =</p> <p>b) क्षीराणां निधिः =</p> <p>उत्तरम्:</p> <p>a) शूलं पाणौ यस्य सः ।</p> <p>b) राघवाणाम् इन्द्रः ।</p> <p>अथवा</p> <p>a) यथाविधि ।</p> <p>b) क्षीरनिधिः ।</p>	<p>1 × 2 = 2</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
VIII.	लक्षणं विलिख्य अलङ्कारस्य नाम लिखत ।	1 × 2 = 2
24.	“गगनं गगनाकारम्” । उत्तरम्: लक्षणम् : “उपमानोपमेयत्वं यदैकस्यैव वस्तुनः ।” अलङ्कारस्य नाम : “अनन्वयालङ्कारः” ।	2
IX.	यथानिर्देशम् उत्तरं त्रिचतुरैः वाक्यैः लिखत ।	2 × 3 = 6
25.	“गच्छ अद्य अहं पुस्तकं न दास्यामि ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम्: “एकाग्रता” इति पाठः । ग्रन्थपालः अवदत् । अखण्डानन्दम् अवदत् ।	1 1 1
26.	“जित्वा पृथिवीं ददामि ।” कः पाठः ? कः अवदत् ? कम् अवदत् ? उत्तरम्: “दाने सर्वं प्रतिष्ठितम्” इति पाठः । कर्णः अवदत् । इन्द्रम् अवदत् ।	1 1 1
X. 27.	सन्धिं विभज्य नाम लिखत । a) ज्योतिर्गमय b) महेन्द्रः c) तदन्वये । उत्तरम्: a) ज्योतिः + गमय → विसर्गसन्धिः । b) महा + इन्द्रः → गुणसन्धिः । c) तत् + अन्वये → जश्त्वसन्धिः ।	1 × 3 = 3 1 1 1

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्												
XI. 28.	<p>प्रस्तारं विलिख्य गणविभागं कृत्वा छन्दो नाम लिखत ।</p> <p>“चूडामणिं कपिवरस्य ददौ दशास्य” ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>त</td><td>भ</td><td>ज</td><td>ज</td><td>गु</td><td>गु</td> </tr> <tr> <td>- - U</td><td>- U U</td><td>U - U</td><td>U - U</td><td>- -</td><td></td> </tr> </table> <p>“चूडामणिं कपिवरस्य ददौ दशास्य”</p> <p>छन्दो नाम : वसन्ततिलका ।</p> <p>अक्षराणि : 14</p> <p>गणा: : त - भ - ज - ज - गुरु - गुरु ।</p>	त	भ	ज	ज	गु	गु	- - U	- U U	U - U	U - U	- -		<p>1 × 3 = 3</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
त	भ	ज	ज	गु	गु									
- - U	- U U	U - U	U - U	- -										
XII. 29.	<p>कवेः देश-काल-कृतीनां विषये त्रिचतुरैः वाक्यैः उत्तरं लिखत ।</p> <p>वेदव्यासः</p> <p>अथवा</p> <p>भोजराजः ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>कवि: : वेदव्यासः</p> <p>देश: : यमुनानदीद्वीपम्</p> <p>काल: : द्वापरयुगम्</p> <p>कृतय: : 1. महाभारतम् 2. अष्टादश पुराणानि 3. ब्रह्मसूत्राणि ।</p> <p>अथवा</p> <p>कवि: : भोजराजः</p> <p>देश: : मालवदेशः</p> <p>काल: : एकादशशतकम्</p> <p>कृतय: : 1. चाणक्यनीतिः । 2. तत्त्व प्रकाशः । 3. चम्पूरामायणम् । इत्यादयः ।</p>	<p>1 × 3 = 3</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>												

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
XIII.	ಪದ್ಯಪಾಠಸ್ಯ ನಾಮ उल्लिख्य तात्पर्यं पञ्चषैः वाक्यैः कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।	3 × 3 = 9
30.	कर्मण्येवाधिकारस्ते मा फलेषु कदाचन । मा कर्मफलहेतुर्भूः मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि ॥ उत्तरम् : ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು “जीवनयोगः” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಎಲೈ ಅರ್ಜುನ, ನಿನಗೆ ಕರ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರ ಎಂದಿಗೂ ಫಲದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಬೇಡ. ಕರ್ಮಫಲಕ್ಕೆ ಕಾರಣನು ಕೂಡ ನೀನಲ್ಲ. ಅಂತೆಯೇ ಕರ್ಮರಹಿತನಾಗಿ ಇರಬೇಡ ಅಥವಾ ಅಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಬೇಡ.	1 2
31.	हिमालयो नः पूज्यः शैलः पूज्यनदी सा गङ्गाम्बा । साहित्यं नः सङ्गोतमपि भाषा भेदेऽप्येकमिह ॥ उत्तरम् : ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು “सनातनी नो बध्नाति” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಹಿಮಾಲಯವು ನಮಗೆ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಪರ್ವತವಾಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಗಂಗ ನಮಗೆ ಪೂಜನೀಯ ನದಿಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾರತದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯವಿರಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಗೀತವಿರಲಿ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಬೇರೆಯಾದರೂ ಇವುಗಳು ಸಾರುವ ತತ್ವ ಒಂದೇ ಆಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇವು ಬೇರೆಬೇರೆಯಲ್ಲ, ಒಂದೇ ಎಂಬ ಐಕ್ಯವನ್ನು ಸಾರುತ್ತವೆ.	1 2
32.	शैशवेऽभ्यस्त विद्यानाम् यौवने विषयैषिणाम् । वार्धके मुनिवृत्तीनाम् योगेनान्ते तनुत्यजाम् ॥ उत्तरम् : ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು “इन्द्रुः क्षीरनिधाविव” ಎಂಬ ಪದ್ಯಪಾಠದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ತಾತ್ಪರ್ಯ : ಸೂರ್ಯವಂಶದ ರಾಜರು ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದವರು. ಯೌವನದಲ್ಲಿ ಯುಕ್ತವಾದ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಮುನಿಗಳಂತೆ ಇದ್ದು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಗಶಕ್ತಿಯಿಂದ ದೇಹತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಸ್ವರ್ಗಸ್ಥರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.	1 2

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XIV.	पद्यपाठस्य नाम विलिख्य पद्यं पूरयत ।	1 × 3 = 3
33.	<p>गुरवे</p> <p>..... नमः ॥</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>पद्यपाठस्य नाम – प्रणतिः</p> <p>गुरवे सर्वलोकानां भिषजे भवरोगिणाम् ।</p> <p>निधये सर्वविद्यानां दक्षिणामूर्तये नमः ॥</p>	<p>1</p> <p>2</p>
XV.	दशवाक्यैः उत्तरं कर्नाटकभाषया, संस्कृतभाषया, आङ्ग्लभाषया वा लिखत ।	2 × 4 = 8
34.	<p>कर्नाटक राज्यस्य मेलुकोटे क्षेत्रे श्रीरामनुजाचार्यस्य योगदानं विवृणुत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>श्रीरामानुजाचार्यರು ಮಹಾಪುರುಷರು. ಇವರು ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರತಿಪಾದಕರು. ಹಿಂದೆ ಇವರು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಮತವನ್ನು ಸಂಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಇವರನ್ನು ಸಹಿಸದೇ ಚೋಳರಾಜನು ಇವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸಿದಾಗ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ತೊಂಡನೂರು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದರು. ಆಗ ಬಿಟ್ಟಿದೇವನೆಂಬ ಹೊಯ್ಸಳ ರಾಜನು ಈ ನಾಡನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಮನೋರೋಗದಿಂದ ನರಳುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜನ ಕುಮಾರಿಯನ್ನು ಆಚಾರ್ಯರು ಗುಣಪಡಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತನಾದ ರಾಜನು ವೈಷ್ಣವ ಮತದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನೆಂಬ ಅಭಿಧಾನದಿಂದ ಶ್ರೀಗಳ ಶಿಷ್ಯನಾದನು.</p> <p>ಅನಂತರ ಆಚಾರ್ಯರು ಕ್ರಿ.ಶ. 1110 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲುಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ 'ಚಿಲುವನಾರಾಯಣ'ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದರು. ಒಮ್ಮೆ ಈ ದೇವರ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿಯು ದರೋಡೆಕೋರರಿಂದ ಅಪಹರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆಗ ಆಚಾರ್ಯರು ತಮ್ಮ ದಿವ್ಯದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಂದರು. ಅನಂತರ ಉತ್ಸವಗಳನ್ನು ಪುನರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಮೇಲುಕೋಟೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಮಾನುಜಾಚಾರ್ಯರ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಗಣನೀಯವಾಗಿವೆ.</p>	4

ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಂಖ್ಯೆ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನ
35.	<p>धर्मध्वजस्य भार्यासु कतमा सुकुमारतमा इति - “विक्रमः वेतालश्च” पाठे कथं निरूपितम् ? लिखत ।</p> <p style="text-align: center;">अथवा</p> <p>“उभयभारती” इति कथाभागं सङ्ग्रह्य लिखत ।</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>ಹಿಂದೆ ಉಜ್ಜಯಿನಿಯಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಧ್ವಜನೆಂಬ ರಾಜನಿದ್ದನು. ಅವನಿಗೆ ಇಂದುಲೇಖಾ, ತಾರಾವಳೀ, ಮೃಗಾಂಕವತೀ ಎಂಬ ಮೂವರು ರಾಣಿಯರಿದ್ದರು.</p> <p>ಒಮ್ಮೆ ರಾಜನು ರಾಣಿಯರೊಂದಿಗೆ ವಸಂತೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಆಟವಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿರಿಯ ರಾಣಿ ‘ಇಂದುಲೇಖೆ’ ಕಿವಿಯ ಮೇಲೆ ಮುಡಿದಿದ್ದ ಉತ್ಪಲ ಪುಷ್ಪವು ಜಾರಿ ತೊಡೆಯಮೇಲೆ ಬಿದ್ದುಗಾಯವಾಗಿ ಮೂರ್ಛಿತನಾದಳು. ಅವಳಿಗೆ ಶೀತೋಪಚಾರಾದಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದಾಗ ಸ್ವಸ್ಥಳಾದಳು.</p> <p>ಎರಡನೇ ರಾಣಿಯಾದ ‘ತಾರಾವಳಿಯು’ ಉಪ್ಪರಿಗೆಯ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಲಗಿರುವಾಗ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ತೂರಿಬಂದ ಚಂದ್ರನ ಕಿರಣಗಳು ಬಿದ್ದು ಮೈಸುಟ್ಟು ಬೊಬ್ಬೆಗಳಾದವು. ರಾಜನು ಅವಳಿಗೆ ವೈದ್ಯೋಪಚಾರಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಕಮಲದ ಹೂಗಳ ಶಯನವನ್ನು ವಿರಚಿಸಿ ಮಲಗಿಸಿದನು.</p> <p>ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ರಾಣಿಯಾದ ‘ಮೃಗಾಂಕವತಿ’ಯು ನಿರ್ಜನ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕುಟ್ಟುವ ಒನಕೆಯ ಶಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಿ, ಮೈಮೇಲೆ ಹುಣ್ಣುಗಳಾಗಿ ಕೈಬಡಿಯುತ್ತಾ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಳು. ರಾಜನು ಅವಳಿಗೆ ಶೀತೋಪಚಾರ ವೈದ್ಯೋಪಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನು.</p> <p>ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಈ ಮೂವರು ರಾಣಿಯರಲ್ಲಿ ಯಾರು ಕೋಮಲವತಿ ? ಎಂದು ಬೇತಾಳವು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿತು.</p> <p>ಆಗ ರಾಜಾವಿಕ್ರಮನು ಕಿರಿಯ ರಾಣಿಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಕೋಮಲಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಇವಳಿಗೆ ‘ಮುಸಲ ಧ್ವನಿ’ಯನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಗಾಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಉಳಿದ ರಾಣಿಯರಿಗೆ ಉತ್ಪಲ, ಚಂದ್ರಕಿರಣಗಳಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶವು ಬೇಕಾಯಿತು. ಕಾರಣ ಇವರಿಬ್ಬರು ಅವಳಿಗೆ ಸಮಾನರಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ ಮರುಕ್ಷಣ ಬೇತಾಳವು ರಾಜನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಸ್ಥಾನ ಸೇರಿತು.</p> <p style="text-align: center;">ಅಥವಾ</p>	

ಪ್ರಶ್ನ ಸಂಖ್ಯಾ	ಉತ್ತರಾಣಿ	ಅಂಕ ವಿಭಜನಮ್
	<p>ಹಿಂದೆ ನರ್ಮದಾ ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಿ ಮಾಹಿಷ್ಮತೀ ಎಂಬ ನಗರವಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಜನರು ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಂಡಿತನಾದ 'ಮಂಡನ ಮಿಶ್ರನು' ಆ ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ 'ಉಭಯ ಭಾರತಿ'. ಅವಳು ಸಕಲ ವಿದ್ಯಾಪಾರಂಗತಳಾಗಿದ್ದಳು. ಅಹಂಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ ಮಂಡನ ಮಿಶ್ರರಿಗೂ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಭಗವತ್ಪಾದರಿಗೂ ವೇದಾಂತಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಚರ್ಚೆ ನಡೆಯಿತು. ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂಡನ ಮಿಶ್ರರು ಮತ್ತು ನಿವೃತ್ತಿಮಾರ್ಗವನ್ನು ಶ್ರೀಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ವಾದಿಸಿದರು. ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ವಾದಕ್ಕೆ ಉಭಯ ಭಾರತಿಯೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದಳು. ಈ ವಾದದಲ್ಲಿ ಮಂಡನ ಮಿಶ್ರರು ಸೋತಾಗ ತನ್ನನ್ನೇ ವಾದಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡಿದಳು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸೋತಾಗ ಪೂರ್ವಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಂತೆ ಮಂಡನ ಮಿಶ್ರರು ಸಂನ್ಯಾಸಾಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಶಿಷ್ಯರಾದರು.</p> <p>ಆಗ ಉಭಯ ಭಾರತಿಯು ತನಗೇನು ಗತಿ ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದಾಗ ಶ್ರೀಶಂಕರರು ಅವಳನ್ನು 'ನರ್ಮದಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ'ದ ಕುಲಪತಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಉಭಯ ಭಾರತಿಯು ಸಾವಿರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾದಾನ ಮಾಡಿದಳು. ಹೀಗೆ ಸಾರ್ಥಕ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಿದ 'ಉಭಯ ಭಾರತಿ'ಯು ಭಾರತದ ಆದರ್ಶ ನಾರಿಯಾಗಿದ್ದಾಳೆ.</p>	
XVI.	<p>अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नान् उत्तरत ।</p>	1 × 4 = 4
36.	<p>भारते अनेके कवयः आसन् । तेषु प्रधानभूतौ वाल्मीकिः व्यासश्च । तयोः वाल्मीकिः 'आदिकविः' इति प्रसिद्धः । पुरा प्रचेता नाम मुनिरासीत् । तस्य ऋक्षो नाम कश्चन पुत्रः अजायत । बाल्यात् एव अयं चोराणां संसर्गे पतितः । अतः चौर्यवृत्तिम् एव अङ्गीकृतवान् । एकदा सप्तर्षयः वनमार्गेण गच्छन्ति स्म । तान् विलोक्य चोरः ऋक्षः तेषां वस्तूनि अपहर्तुम् अभ्यपतत् । तदा ते एवम् अवदन् । भवान् पापकार्यं कुर्वन्</p>	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>अस्ति । तव पापफलम् अनुभोक्तुं कुटुम्बिनः अङ्गो कुर्वन्ति वा ? न वा इति पृच्छतु । तदा सः गृहं गत्वा अपृच्छत् । कुटुम्बिनः प्रत्यवदन्-वयं पापभागिनः न भवेम इति । ऋक्षः प्रत्यागत्य सप्तर्षीन् शरणम् अगच्छत् । ते ऋषयः तस्मै राममन्त्रम् उपादिशन् । सः वृक्षमूले उपविश्य राममन्त्रम् अजपत् । तं परितः वल्मीकं समवर्धत । कालान्तरे सः वल्मीकात् बहिः आगतवान् । तदनन्तरं सः “वाल्मीकिः” इति प्रसिद्धः अभवत् । ब्रह्मणः आदेशेन सः “श्रीमद्रामायणम्” अरचयत् । तत्तु ‘आदिकाव्यम्’ इति जगति विख्यातम् ।</p> <p>प्रश्नाः —</p> <p>i) आदिकविः इति कः प्रसिद्धः ?</p> <p>ii) एकदा सप्तर्षयः केन मार्गेण गच्छन्ति स्म ?</p> <p>iii) वाल्मीकिः कुत्र उपविश्य राममन्त्रम् अजपत् ?</p> <p>iv) ब्रह्मणः आदेशेन वाल्मीकिः किम् अरचयत् ?</p> <p>उत्तरम् :</p> <p>i) ‘आदिकविः’ इति वाल्मीकिः प्रसिद्धः ।</p> <p>ii) एकदा सप्तर्षयः वनमार्गेण गच्छन्ति स्म ।</p> <p>iii) वाल्मीकिः वृक्षमूले उपविश्य राममन्त्रम् अजपत् ।</p> <p>iv) ब्रह्मणः आदेशेन वाल्मीकिः ‘श्रीमद्रामायणम्’ अरचयत् ।</p>	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
XVII.	दशवाक्यैः प्रबन्धं लिखत ।	1 × 4 = 4
37.	“सङ्गणकयन्त्रम्” अथवा “परिसरमालिन्यम्” । उत्तरम्: i) पीठिका ii) विषयनिरूपणम् iii) उपसंहारः ।	1 3 1
XVIII.	पत्रं लिखत ।	1 × 5 = 5
38.	मङ्गलूरु मण्डलस्य सर्वकारीय विद्यालयस्य छात्रः/छात्रा इति मत्वा अग्रजस्य विवाहार्थं दिनचतुष्टयस्य विरामं सम्प्रार्थ्य मुख्योपाध्यायं प्रति विरामपत्रं लिखत । अथवा शैक्षणिकप्रवासार्थं धनं प्रेषयितुं सम्प्रार्थ्य पितरं प्रति पत्रं लिखत ।	

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्
	<p>उत्तरम् : सकाशात्, छात्रः/छात्रा, दशमी कक्ष्या, सर्वकारीयविद्यालयः, मङ्गलूरु ।</p> <p>सविधे, मान्यमुख्योपाध्यायाः, सर्वकारीय प्रौढशाला, मङ्गलूरु ।</p> <p>मान्याः, विषयः — विरामार्थं प्रार्थना । मम अग्रजस्य विवाहः २-४-२०२० तमे दिनाङ्के भविष्यति । अतः दिनचतुष्टयं शालां न आगमिष्यामि । अतः भवन्तः कृपया दिनचतुष्टयं विरामं यच्छन्तु इति सविनयं प्रार्थये ।</p> <p>वन्दनानि ।</p> <p>स्थलम् : मङ्गलूरु भवतः विधेयः/विधेया दिनाङ्कः ३१-३-२०२० छात्रः/छात्रा</p> <p>अथवा ॥ पितरं प्रति पत्रम् ॥ श्रीः</p> <p>कुशलम्, मङ्गलूरु दिनाङ्कः २५-३-२०२०</p> <p>पूज्य पितृचरणानां साष्टाङ्गप्रणामाः । अहं अत्र कुशली । भवन्तः अपि कुशलिनः इति मन्ये । मम अध्ययनं सम्यक् प्रचलति । अस्माकं शालातः छात्राः दक्षिणभारतयात्रां गमिष्यन्ति । अहमपि गन्तुम् इच्छामि । अतः अनुमतिं दत्त्वा द्विसहस्रं रूप्यकाणि प्रेषयन्तु इति सविनयं प्रार्थये । सर्वेभ्यः नमस्काराः</p> <p>भवतः पुत्रः / पुत्री पवनः / प्रभा</p>	<p>1</p> <p>3</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>3</p> <p>1</p>

प्रश्न संख्या	उत्तराणि	अङ्क विभजनम्										
	<p>पत्रसङ्केतः</p> <table border="1"> <tr> <td>सकाशात्,</td> <td>सविधे,</td> </tr> <tr> <td>पवनः / प्रभा,</td> <td>चन्द्रशेखरः</td> </tr> <tr> <td>सर्वकारोय प्रौढशाला</td> <td>संख्या-४२३</td> </tr> <tr> <td>मङ्गलूरु ।</td> <td>विवेकानन्दनगरम्, धारवाडः ।</td> </tr> <tr> <td>पिन् ५ ६ ० ० ० ३</td> <td>पिन् ५ ७ १ १ ४ ५</td> </tr> </table>	सकाशात्,	सविधे,	पवनः / प्रभा,	चन्द्रशेखरः	सर्वकारोय प्रौढशाला	संख्या-४२३	मङ्गलूरु ।	विवेकानन्दनगरम्, धारवाडः ।	पिन् ५ ६ ० ० ० ३	पिन् ५ ७ १ १ ४ ५	
सकाशात्,	सविधे,											
पवनः / प्रभा,	चन्द्रशेखरः											
सर्वकारोय प्रौढशाला	संख्या-४२३											
मङ्गलूरु ।	विवेकानन्दनगरम्, धारवाडः ।											
पिन् ५ ६ ० ० ० ३	पिन् ५ ७ १ १ ४ ५											